

Na Cenu Marka Ravenhilla 2014 bylo nominováno deset inscenací

Centrum současné dramatiky letos popáté udělí cenu za nejlepší českou divadelní inscenaci nového dramatického textu. Za rok 2014 bylo z více než 80 premiér v českých divadlech nominováno 10 inscenací. Vítěz bude vyhlášen ve čtvrtek 14. května 2015 v Divadle DISK. Předáváním se opět osobně zúčastní britský dramatik Mark Ravenhill. Cenou pro vítěze je „kožich Marka Ravenhilla“, který pro letošní ročník zhotovila režisérka a výtvarnice Kamila Polívková. Součástí slavnostního večera bude hostování brněnského HaDivadla s inscenací Vyhnání Gerty Schnirch (Kateřina Tučková, Marián Amsler), která jakožto dramaturgie nemůže být nominována na Cenu Marka Ravenhilla, nicméně je inspirativním počinem v oblasti inscenování současných českých autorů.

Nominované inscenace na Cenu Marka Ravenhilla za rok 2014:

- **Viliam Klimáček: Maso**
A studio Rubín, režie: Jan Frič

"Konečně jedna učesaná", chtělo by se parafrázovat známý pohádkový výrok. Jinak řečeno dobrý nápad, který tandem Klimáček-Frič dotáhl do zdárného konce textově i inscenačně a který výborně zapadl do mozaiky inscenačních miniatur dramaturgie a poetiky současného A studia Rubín. Narozdíl od projektů, které s mediálně i grantově atraktivními politicky nekorektními tématy "tlačí na pilu", vyznívá téma války generací o přežití v tržně nehostinném světě tak nějak přirozeně, až z toho i přes všechny ty srandičky mrazí. (Martina Černá)

- **Stephen Beresford: Poslední z Haussmanů**
Divadlo na Vinohradech, režie: Petr Kracik

Současná dramatika na velkém jevišti, anarchismus a rebelie na prknech přední pražské měšťanské scény, debut v Česku nepříliš známého autora již po roce v regulární inscenaci - ne, to není oxymoron. V Divadle na Vinohradech ukázali, že velká činohra nemusí být vždy jen klasika, byť je Stephen Beresford nazýván anglickým Čechovem. Pohotově nasazená novinka spojuje brilantní text s brilantními hereckými výkony "jméno nejméno". Co víc si pro nominaci na cenu za inscenaci současné dramatiky přát, i když - dle blížící se derniéry soudíc a i přes velmi jemně dávkovanou provokaci - symbióza inscenace s příliš početným segmentem vinohradského publika nenastala. (Martina Černá)

- **Roland Schimmelpfennig: Létající dítě**
Buranteatr, režie: Mikoláš Tyc

Inscenovat v českých zemích Schimmelpfenniga jistě není nic dramaturgicky objevného, ale přístup k jeho inscenování je velmi různorodý. Inscenace Buranteatru (která byla českou premiérou tohoto Schimmelpfennigova textu z roku 2012) je silná především v tom, že nechá naplno zaznít Schimmelpfennigův text; nikterak ho neilustruje, situace jsou rozehrávány s citem a přesností. Létající dítě je tedy nominováno zejména za režijně-dramaturgické zpracování, které – podpořeno výbornými hereckými výkony – jasně zprostředkovává a vybarvuje Schimmelpfennigův svět. (Vladimír Čepek)

- **Miloš Orson Štědroň: Velvet Havel**
Divadlo Na zábradlí, režie: Jan Frič

Inscenace je pozoruhodná inteligentním humorem, odstupem a schopností ryze současně nahlížet naši nedávnou minulost skrze osobnost bývalého prezidenta. Mimořádnou devízou je také původní hudba a mimořádné herecké výkony. Práce tvůrčího tandemu Frič - Orson Štědroň v této inscenaci dosáhl svého nejvýraznějšího úspěchu, který stojí na energii čiré tvůrčí autorské práce. (Jan Žůrek)

- **Esteve Soler, Martina Schlegelová, Marie Špalová: Proti pokroku, proti lásce, proti demokracii**
Divadlo LETÍ, režie: Martina Schlegelová, Marián Amsler, Ivan Buraj, Sláva Daubnerová, Natália Deáková, Daniel Špinar, Janek Růžička, Jana Špalová

Formálně i obsahově komplikovaná dramatická předloha Esteva Solera se svým naddimenzovaným rozsahem a kaleidoskopickým roztržštěním na sled vzájemně spolu nesouvisejících výstupů, scén, obrazů či výjevů radikálně vzpouzí snadnému inscenačnímu uchopení. Divadlu Letí se v multifunkčním kulturním prostoru DOX podařilo takřka dokonale zpracovat tuto emotivní mozaiku o materiálním (ale především citovém) úpadku civilizace, přičemž ji s režijně – dramaturgickou rafinovaností dala rámeček interaktivní hry, ve které si divák sám volí svou cestu labyrintem více než dvacítky obrazů Solerovy trilogie. Roztržštěnost se tak sceluje v metaforickém sdělení, že sebevědomá představa současné euroamerické civilizace o absolutní svobodě volby povede ke katastrofě, pokud se v naší mravní a konzumní odpoutanosti budeme vyhýbat zodpovědnosti. Za druhé lidi, za přírodu, za svět jakožto celek. Za použití různých forem klasického činoherního divadla, loutkového divadla, rozhlasu, výtvarné instalace a divadelní performance vznikla inscenace, která svou sytostí a suverénností ve výrazu a myšlence patří k ojedinělým počínům v současném českém divadle. (Vít Pokorný)

- **Karel Steigerwald: Cena facky**
Slovácké divadlo Uherské Hradiště, režie: Břetislav Rychlík

Karel Steigerwald v Ceně facky zkoumá residua bolesti totalitní doby v dnešní společnosti – ovšem sdělením, ač by se to mohlo zprvu zdát, není pouhé konstatování, že komunisté byli svině, vztahy jsou komplikovanější a problematika složitější. A ač vychází z konkrétní kauzy Aloise Grebeníčka, přesahuje do podstatně obecnějších témat. Vedle toho nabízí hra (a s ní i podařená Rychlíkova inscenace) výstředně opulentní formu „cimbálmuzikálu“, pohrává si s prvky nejrůznějších stylů včetně lidových her a půvabně střídá vážnost osudové tragédie s ustavičným (sebe)parodizováním a trivializováním. Hradištěské divadlo navíc dodává herecky i pěvecky disponovaný soubor a mrazivou autenticitu města, o které v celém příběhu také běží. (Michal Zahálka)

- **Milan Šotek: Fraška á la krab (Krabaret)**
Slovácké divadlo Uherské Hradiště ve spolupráci s Divadlem LETÍ, režie: Martina Schlegelová

Milan Šotek je nesporným dědicem české kabaretní tradice a s formami skeče, kupletu, kabaretní jednoaktovky či cimrmanovské pseudovědecké přednášky si pohrává s evidentní brilancí. V hříčce napsané přímo pro Slovácké divadlo se dokázal vyhnout i některým rizikům svého talentu: přílišné poplatnosti svým vzorům (ať se jmenují Bass, Suchý či Svěrák) či nadměrnému povolení své zálibě ve slovních hříčkách. Naopak okouzluje přetržitou, montypythonovsky bizarní dramatickou stavbou, v níž se k údivu všech nakonec všechny motivy úhledně protnou a poskládají. Inscenace Martiny Schlegelové tyto kvality umocňuje

jak přesnou výstavbou jednotlivých gagů a dialogických point, tak neokázalým espretem celého kabaretního rámce. (Jan Šotkovský)

- **David Drábek: Velká mořská víla**

Klicperovo divadlo Hradec Králové, režie: David Drábek

V pokračování úspěšných Jedlíků čokolády se David Drábek při vším svém neopominutelném smyslu pro humor zaměřuje na temnější tóny a na někdejší romantickou komedii navazuje podstatně vážnější hrou o tom, co přijde po happy endu. V postupné únavě manželského vztahu i v existenčních nejistotách hrdinů hra reflektuje neurozy současného žití, jistého nadhledu se jí dostává skrze fantaskní pointu. Přinejmenším od Akvabel nenapsal Drábek tak silný, soudržný text – a zároveň na jeho podkladě vystavěl i svou nejlepší klicperovskou inscenaci, podpořenou řadou výborných hereckých výkonů. (Michal Zahálka)

- **Roland Schimmelpfennig: Říše zvířat**

Studio Hrdinů, režie: Kamila Polívková

Inscenace Říše zvířat je tak trochu zhmotněním ošklivých hereckých snů. Nesnaží se vytvořit ucelený, plynule běžící tvar, místo toho nabízí dílem směšné, dílem poetické a taky docela depresivní průhledy do útrob jedné rutinní komerční produkce; zákulisní herecké žvanění - banální, pokrytecké, upřímné i naivně mazané. Chvillemi je to přímočaře zábavné, chvillemi se to trochu vleče, ona základní poloha, nervózní nejistota herecké profese, je ale v každém případě zachycena dosti věrohodně. (Vladimír Mikulka)

- **Roman Sikora: Lysistrata/Aiás**

Národní divadlo Brno, režie: Martin Čičvák

Sikorova razantní adaptace dvojice antických her, přesahující meze běžné úpravy a představující osobité autorské zpracování klasické zápletky, ukazuje dnešní možnou podobu aristofanovské komedie – s respektem ke vší její nekorektnosti, přímočarosti, kabaretní „poetice čísel“, komediální zkratkovitosti i fantaskní nadsázce. Zároveň i díky úvodnímu motivu vypůjčenému ze Sofoklova Aianta je Sikorova Lysistrata oproti té Aristofanově hořčí, krvavější a skeptičtější o všechnu válečnou zkušenost moderního člověka. Riskantní textový tvar, který se v leccčems vymyká naší představě o „dobře napsané hře“ dostal v divadelně syté a zdravě dryáčnické Čičvákově inscenaci přesvědčivou, drze apelativní podobu se silným feministickým akcentem. (Jan Šotkovský)

Rada Ceny Marka Ravenhilla pracovala v roce 2014 ve složení:

Martina Černá, vedoucí Oddělení mezinárodní spolupráce a PR, Institut umění – Divadelní ústav

Marie Špalová, dramaturgyně, Divadlo LETÍ

Vladimír Čepek, ředitel, Činoherní studio Ústí nad Labem

Vladimír Mikulka, kritik

Vít Pokorný, kurátor Divadelního oddělení, Národní muzeum

Michal Zahálka, kritik

Jan Žurek, dramaturg festivalu, Divadelní Flora Olomouc

Jan Šotkovský, dramaturg, Burantear Brno a Městské divadla Brno

Projekt Cena Marka Ravenhilla je realizován za podpory hlavního města Praha.